

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

12 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti

Judecători – Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac și Victor Boico,

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina și de către avocatul Pavlov Victor în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 04 octombrie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2018, în cauza penală în privința lui

*Lupașco Gheorghe xxxx, născut la xx xxxx
xxxx, originar din r-nul xxxx, domiciliat în
xxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 12.06.2018 - 04.10.2018;

Instanță de apel: 12.10.2018 - 12.12.2018;

Instanță de recurs: 01.03.2019 - 12.11.2019.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 04 octombrie 2018, procesul penal intentat în privința lui Lupașco Gheorghe în baza art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal, a fost încetat.

Cererea acuzatorului de stat cu privire la încasarea din contul inculpatului a sumei de 8 078 lei, cu titlu de cheltuieli suportate pentru efectuarea expertizelor, a fost respinsă.

2. Prima instanță a indicat că, Lupasco Gheorghe a fost învinuit de organul de urmărire penală pentru faptul că, fiind deținător al permisului de conducere al mijlocului de transport de categoria „B”, „BE”, „C”, „CE”, „D”, „DE”, la 25 martie 2018, aproximativ la ora 15:00, conducând automobilul de model „Peugeot Expert”, cu n/î xxxx, deplasându-se pe str. Ștefan cel Mare, din direcția str. Basarabia în direcția str. 27 August, com. Trușeni, mun. Chișinău în preajma imobilului nr. 1B, exprimând neatenție față de trafic și încredere exagerată în sine, a încălcat prevederile pct.pct.3, 10 alin.(1) lit. b), 45, 46 lit. a) ale Regulamentului Circulației Rutiere, iar drept urmare a încălcărilor în cauză, nu s-a isprăvit cu conducerea mijlocului de transport, nu a ținut cont de situația rutieră, nu a manifestat prudență și dexteritate, nu a prevăzut situațiile periculoase care pot apărea și nu a adaptat viteza de deplasare corespunzător tuturor acestor circumstanțe, iar ca rezultat, în preajma imobilului nr. 1B de pe str. Ștefan cel

Mare, com. Trușeni, mun. Chișinău, a tamponat copilul minor Apostol Damian, născut la 29.06.2015, care traversa strada de la dreapta spre stânga, relativ deplasării mijlocului de transport.

În urma impactului, minorului Apostol Damian i-au fost cauzate potrivit raportului de expertiză judiciară nr.201803D0057 din 24.05.2018, leziuni corporale care se califică ca vătămare gravă. Moartea lui Apostol Damian, născut la 29.06.2015, a survenit în rezultatul traumei asociate. Luând în considerație caracterul morfologic al leziunilor corporale pietonul era orientat cu partea laterală stânga față de unitatea de transport, aflată în mișcare. Luând în considerare caracterul morfologic al leziunilor corporale puteau fi cauzate cu orișice parte predominantă a autovehiculului aflat în mișcare.

3. Procurorul, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Lupașco Gheorghe să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, la 5 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

Încasarea de la inculpatul Lupașco Gheorghe a cheltuielilor judiciare în sumă de 8 078 lei.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 03.07.2018 de audiere a părții vătămate Apostol Tatiana, instanța de judecată a interogată succesorul părții vătămate, iar apoi întrebări au fost formulate de către apărătorul inculpatului și în ultimul rând dreptul de a adresa întrebări succesorului părții vătămate, probă a părții acuzării, i s-a acordat procurorului, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței de judecată. Același rol, de organ al urmăririi penale, instanța de judecată și l-a asumat și la audierea martorilor Jechiu Igor și Vîrlan Emanuil din 31.07.2018, când judecătorul a audiat martorii, adresându-le întrebări, iar apoi întrebări au fost formulate de către apărătorul inculpatului și în ultimul rând dreptul de a adresa întrebări i s-a acordat procurorului.

Astfel, abaterea în cauză reprezintă nu doar o încălcare a ordinii și solemnității procesului penal, cât și reprezintă încălcarea prevederilor art.19 alin.(1) Cod de procedură penală, iar faptul că instanța de judecată și-a asumat rolul organului de urmărire penală prin interogarea părților demonstrează neimparțialitatea acesteia.

Potrivit părții descriptive a sentinței, prima instanță a ajuns la concluzia că Lupașco Gheorghe este nevinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal, adică accidentul rutier a avut loc nu din vina conducătorului auto, dar din vina pietonului minor și însoțitorului acestuia, Apostol Tatiana, deoarece nu a fost demonstrată încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere de către Lupașco Gheorghe.

În susținerea acestei ipoteze, instanța a concluzionat că, șoferul nu a văzut pietonul, însă aceasta concluzie contravine raportului de expertiză judiciară (auto-tehnică) nr.34/12/1-C-2268/18 din 18.05.2018.

A mai indicat apelantul că, nu este clar în temeiul căror probe instanța și-a format poziția precum că inculpatul Lupașco Gheorghe nu a văzut pietonul minor și nu a avut posibilitatea de a evita tamponarea acestuia, mai mult, nu este motivă

sentința în partea respingerii probelor acuzării, și anume procesul-verbal de audiere a învinuitului, procesul-verbal de audiere a inculpatului, raportul de expertiză auto-tehnică nr.34/12/I-C-2268/18 din 18.05.2018.

La fel, argumentele primei instanțe că, acuzarea nu a luat în considerare toate circumstanțele de producere a accidentului rutier, și anume că pietonul ca participant la trafic era obligat să respecte regulile de circulație, că pietonul nu a respectat pct.114 a Regulamentului Circulației Rutiere, accidentul fiind produs din cauza propriei imprudențe, care a fost lăsat fără supraveghere de maturul care-l însoțea, contravin în totalitate pct.6 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.20 din 08.07.1999, „Despre practica judiciară cu privire la aplicarea legislației privind examinarea cauzelor penale referitor la încălcarea regulilor circulației și exploatare a mijloacelor de transport”.

Prin urmare, instanța constatând că pietonul minor a încălcat și el prevederile Regulamentului Circulației Rutiere, urma să atribuie această circumstanță ca atenuantă a vinovăției inculpatului și nu ca temei pentru liberarea de răspundere penală.

La fel, prima instanță, urma să rețină atitudinea succesiorilor părții vătămate față de inculpat ca fiind o circumstanță atenuantă a răspunderii penale, dar nu ca temei de liberare de răspundere penală, întrucât infracțiunea prevăzută de art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal, nu se atribuie la categoria infracțiunilor ce se încetează la împăcarea părților.

Analizând aspectul de vizibilitate în trafic, conform procesului-verbal de cercetare a locului accidentului rutier, inculpatul Lupașco Gheorghe trebuia să prevadă eventuale situații periculoase și să conducă automobilul cu viteza care i-ar permite oprirea în siguranță, or, deși inculpatul are o practică și o vechime ca șofer, conform informației despre încălcările contravenționale din domeniul circulației rutiere, acesta a fost anterior sancționat pentru încălcări în domeniul circulației rutiere, mai mult, în ziua accidentului rutier a urcat la volanul automobilului cu grave încălcări, declarând că, nu are revizie tehnică și asigurare obligatorie, de asemenea nu are în interior triunghiul de siguranță și vesta reflectorizantă, ce îl caracterizează ca persoană predispusă la încălcarea dexterității în conducerea mijlocului de transport.

Subsidiar procurorul a invocat că, deși martorii declară că inculpatul nu avea posibilitatea de a evita impactul, aceste afirmații urmează a fi apreciate critic întrucât sunt bazate pe percepțiile subiective ale persoanelor, care sunt ghidate de interesul de a-l dezvinovăți pe inculpat întrucât sunt consăteni, or, în acest sens poate să se expună doar expertiza care a fost efectuată și care a concluzionat că Lupașco Gheorghe avea posibilitatea să evite tamponarea pietonului folosind frâna.

Pronunțând o sentință de încetare a procesului în temeiul prevederilor art.art.332, 275 pct.9) Cod de procedură penală, instanța de judecată a neglijat atât prevederile legale, cât și cele doctrinare, care reglementează cazurile când existența altor circumstanțe exclud tragerea la răspundere penală a persoanei.

La fel, cheltuielile de judecată suportate de către stat în cauza penală de învinuire a lui Lupașco Gheorghe în sumă de 8 078 lei urmează să fie încasate din contul acestuia.

3.1. Avocatul Pavlov Victor în numele inculpatului, a contestat cu apel

sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea încetării procesului penal, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, concluzia de încetare a procesului penal în privința lui Lupașco Gheorghe este incorectă, deoarece esența generală a sentinței impune necesitatea pronunțării unei hotărâri de achitare a inculpatului în temeiul art.390 alin.(1) pct.3) Cod procedură penală.

Deci, la caz, drept primă probă adusă de acuzare în sensul susținerii învinuirii sunt declarațiile lui Lupașco Gheorghe în calitate de învinuit (f.d.156-157 vol. I), potrivit cărora Lupașco Gheorghe se deplasa cu o viteză de aproximativ 20-30 km/h, tot aici acuzatorul a semnalizat textul „*la locul tamponării a traversat-o cu viteza de 10-15 km la oră*”, astfel încercând de a rupe fraza din context și de a crea o impresie eronată asupra circumstanțelor de fapt, care are menirea de a impune o poziție acuzatorie în lipsa și contradicția probelor administrate.

Fiind audiat în calitate de bănuit, Lupașco Gheorghe a declarat cert că avea o viteză de deplasare de 20-30 km/h (f.d.156-148 vol. I) și anume aceste declarații urmau a fi luate drept reper în construirea învinuirii, or, Lupașco Gheorghe a fost audiat la data de 26.03.2018, ora 23:30, adică la scurt timp după producerea accidentului rutier, fapt ce le face mult mai veridice decât declarațiile date de Lupașco Gheorghe în calitate de învinuit, deoarece la acel moment ultimul deja era reținut și plasat în izolator, fapt ce a sporit considerabil stresul suportat de ultimul și aprecierea critică a celor întâmplate.

Mai mult, viteza de deplasare a unității de transport se bazează pe percepția subiectivă a conducătorului unității de transport, or, la dosar nu există alte mijloace de probă cum ar fi înregistrări foto-video, date radar etc., și în cazul dat probabilitate sporită au declarațiile făcute inițial, adică imediat după producerea accidentului.

A indicat avocatul că, analiza cumulativă a declarațiilor martorilor Apostol Tatiana, Bostan Mariana, Isac Veronica, Negru Veronica, Jechiu Igor și Vîrlan Emanuil, care au depus declarații similare, se constată că aflându-se în centrul com. Trușeni, pe str. Ștefan cel Mare, 1, se aflau mai mulți consăteni, inclusiv Apostol Tatiana însoțită de nepotul său Damian cu vârsta de aproximativ 2-3 ani. În timp ce Apostol Tatiana comunica cu alte persoane, minorul Damian „alerga pe partea carosabilă în mod haotic de sine stătător, iar la cuvintele bunicii nu reacționa” tot ei îi făceau observații bunicii asupra acestui fapt însă ea nu reacționa. Toți martorii au declarat că tamponarea copilului a avut loc în drept cu colțul magazinului „Haiducii”, iar după tamponare automobilul s-a oprit la o distanță de 1,5-2,0 m, copilul alergând brusc din spatele unui automobil sur. Tot martorii au indicat că, nu au văzut cu ce parte a automobilului a fost tamponat minorul.

Mai mult, martorul Jechiu Igor a declarat că automobilul se deplasa cu o viteză de aproximativ 30 km/h.

La fel, din declarațiile martorului Dodon Tatiana rezultă că acesta, fiind amplasat altfel decât ceilalți martori a avut posibilitatea să observe circumstanțele accidentului din alt unghi și ca urmare a observat cu ce parte a automobilului a fost tamponat minorul, iar în coroborare cu faptul că ceilalți martori nu au văzut cu ce parte a fost tamponat, declarațiile martorului Dodon Tatiana rămân necombătute de nici un alt mijloc de probă.

La fel, declarațiile martorului Jechiu Svetlana combat învinuirea adusă deoarece declară că: „La cele declarate dorește să adauge ca șoferul automobilului nu a avut posibilitatea reală de a-l observa pe Damian din considerentul că acesta se juca în spatele unor automobile parcate pe marginea dreaptă a carosabilului conform direcției de deplasare a mijlocului de transport și când s-a angajat în deplasare în direcția acestora a trecut prin spatele automobilelor respective”.

Prin urmare, declarațiile martorilor nu susțin învinuirea, ci dimpotrivă plasează învinuirea în câmpul netemeinicii și incertitudinii.

Procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier, precum și planșa fotografică și schița accidentului rutier confirmă declarațiile martorilor asupra circumstanțelor producerii accidentului, cum ar fi faptul că pe carosabil erau parcate mai multe automobile.

Potrivit planșei fotografice (f.d.23 vol. I) urmele de sânge depistate pe partea exterioară se află pe partea dreaptă, iar amplasarea acestor urme denotă că impactul a avut loc în partea dreaptă-spate, anume așa cum indică martorii și însăși inculpatul.

Mai indică avocatul că, automobilul a fost ridicat de organele de anchetă imediat și s-a păstrat în parcarea specială a IP Buiucani, prin urmare organul de urmărire penală nu a dat dovadă de o diligență sporită în păstrarea și conservarea probelor pe caz, fapt ce a dus inevitabil la distrugerea probei ce îl dezvinovățește pe Lupașco Gheorghe.

Cu referire la raportul de expertiză judiciară (auto-tehnică) nr.34/12/1-C-2268/18 din 18.05.2018, apelantul a menționat că, încă la faza dispunerii efectuării expertizei apărarea a făcut obiecții asupra ordonanței de numire a expertizei din 08.05.2018, deoarece organul de urmărire penală nu a descris circumstanțele faptice corect, nu a indicat că pe partea dreaptă a carosabilului erau parcate mai multe automobile, care reduceau considerabil câmpul de vizibilitate.

La fel, organul de urmărire penală a refuzat categoric să pună la dispoziția expertului întreg materialul dosarului penal cu planșa fotografică a locului accidentului rutier din 25.06.2018 inclusiv fila dosarului 23 volumul I, schița accidentului rutier și declarațiile martorilor.

Totodată, organul de urmărire penală a indicat drept viteză de deplasare (potrivit declarațiilor șoferului) 10-15 km/h, fără a indica și viteza de deplasare de 20-30 km/h, care, la fel sunt declarații ale șoferului.

Astfel, analizând toate circumstanțele producerii accidentului rutier, precum și materialele cauzei penale, rezultă că acestea îl dezvinovățesc pe inculpatul Lupașco Gheorghe.

A mai menționat apărarea că, acuzarea a invocat faptul că, Lupașco Gheorghe a ignorat pct.45 al Regulamentului Circulației Rutiere, însă acest punct este o normă generală și nu poate fi luată în calcul din considerentul că inculpatul, deține permis de conducere, iar acesta se eliberează doar la întrunirea mai multor cerințe și anume cele din pct.45 al Regulamentului Circulației Rutiere. Odată ce persoana deține permis de conducere atunci el posedă toate cerințele prevăzute la prezentul articol. Nu pot fi luate în considerație argumentele acuzării că, Lupașco Gheorghe a ignorat prevederile pct.46 lit. a) al Regulamentului Circulației Rutiere, din motiv că din declarațiile inculpatului, s-a stabilit că ultimul nu a observat

pietonul minor, astfel câmpul de vizibilitate lipsește.

Totodată, acuzarea intenționat nu a atras atenția asupra tuturor factorilor în care s-a produs accidentul rutier, luând în considerație doar totalitatea factorilor ce îl învinovătesc pe Lupașco Gheorghe, date care nu sunt reale și superficiale, însă nu a luat în calcul totalitatea factorilor reali ce au dus la producerea accidentului respectiv și anume acele prevederi ale legislației pe care trebuia să le respecte pietonul Apostol Damian.

În opinia apelantului, în cauză se concluzionează nemijlocit că producerea accidentului rutier este nerespectarea de către pietonul Apostol Damian a pct.114 al Regulamentului Circulației Rutiere;

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2018, apelul declarat de avocatul Pavlov Victor în numele inculpatului a fost respins, ca nefondat, iar apelul declarat de procuror a fost admis, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Lupașco Gheorghe a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 2 ani, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciar de tip deschis.

Potrivit art.90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 3 ani.

A fost dispusă încasarea din contul inculpatului Lupașco Gheorghe în beneficiul statului cheltuielile de judecată în sumă de 8 078 lei.

4.1. Instanța de apel a constatat în fapt că, Lupasco Gheorghe fiind deținător al permisului de conducere al mijlocului de transport de categoria „B”, „BE”, „C”, „CE”, „D”, „DE”, la 25 martie 2018, aproximativ la ora 15:00, conducând automobilul de model „Peugeot Expert”, cu n/î xxxx xxxx, deplasându-se pe str. Ștefan cel Mare, din direcția str. Basarabia în direcția str. 27 August, com. Trușeni, mun. Chișinău în preajma imobilului nr. 1B, exprimând neatentie față de trafic și încredere exagerată în sine, a încălcat prevederile pct.pct.3, 10 alin.(1) lit. b), 45, 46 lit. a) ale Regulamentului Circulației Rutiere, iar drept urmare a încălcărilor în cauză, nu s-a isprăvit cu conducerea mijlocului de transport, nu a ținut cont de situația rutieră, nu a manifestat prudență și dexteritate, nu a prevăzut situațiile periculoase care pot apărea și nu a adaptat viteza de deplasare corespunzător tuturor acestor circumstanțe, iar ca rezultat, în preajma imobilului nr. 1B de pe str. Ștefan cel Mare, com. Trușeni, mun. Chișinău, a tamponat copilul minor Apostol Damian, născut la 29.06.2015, care traversa strada de la dreapta spre stânga, relativ deplasării mijlocului de transport.

În urma impactului, minorului Apostol Damian i-au fost cauzate potrivit raportului de expertiză judiciară nr.201803D0057 din 24.05.2018, leziuni corporale care se califică ca vătămare gravă. Moartea lui Apostol Damian, născut la 29.06.2015, a survenit în rezultatul traumei asociate. Luând în considerație caracterul morfologic al leziunilor corporale pietonul era orientat cu partea laterală stânga față de unitatea de transport, aflată în mișcare. Luând în considerare caracterul morfologic al leziunilor corporale puteau fi cauzate cu orișice parte proeminentă a autovehiculului aflat în mișcare.

4.2. Totodată, instanța de apel a indicat că, în susținerea învinuirii inculpatului au fost administrate și cercetate următoarele probe: declarațiile

succesorilor părții vătămate Apostol Tatiana și Apostol Mihaela; martorilor Bostan Mariana, Isac Veronica, Neagu Viorica, Jechiu Igor, Vîrlan Emanuil, Dodon Tatiana și Jechiu Svetlana; procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier, planșa fotografică și schița accidentului rutier (f.d.13-25 vol. I); raportul de expertiză judiciară nr.201803D0057 din 24.05.2018 (f.d.68-69 vol. I); raportul de expertiză judiciară (expertiză judiciară trasologică și auto-tehnică) nr.R-1412 din 13.04.2018 (f.d.78-84 vol. I); raportul de expertiză judiciară (auto-tehnică) nr.34/12/1-C-2268/18 din 18.05.2018 (f.d.98-101 vol. I); procesul-verbal de experiment în procedura de urmărire penală din 02.05.2018 (f.d.87-77 vol. I).

Astfel, instanța de apel a concluzionat că, acțiunile lui Lupașco Gheorghe cuprind elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal - încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere de către persoana care conducea mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul persoanei.

La fel, instanța de apel a atestat că, prima instanță nu a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, nu a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și, prin urmare, eronat a concluzionat despre încetarea procesului penal din motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală, or, acuzatorul de stat a acumulat suficiente probe pertinente și concludente care atestă culpabilitatea inculpatului.

Totodată, instanța a notat că, implicarea victimei în accidentul rutier, nu în toate cazurile, îl absolvă pe conducătorul mijlocului de transport de răspunderea penală. Este posibil ca urmările prejudiciabile produse să se afle în legătură cauzală atât cu fapta victimei, cât și cu fapta conducătorului mijlocului de transport.

Or, nu poate fi temei pentru eliberarea conducătorului auto de răspundere penală în cazul în care în acțiunile lui există componența infracțiunii, chiar și în cazul în care regulile circulației rutiere și/sau de exploatare a mijloacelor de transport au fost încălcate și de către pățimit. Asemenea circumstanțe pot fi luate în considerație de către instanța de judecată doar ca circumstanțe atenuante.

Din materialele cauzei penale, instanța de apel a reținut că, inculpatul Lupașco Gheorghe nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, declarând că se deplasa cu o viteză între 10-30 km/h, fapt care a fost relatat și de martorii audiați, care au indicat că automobilul nu se deplasa cu viteză mare, totodată prin raportul de expertiză judiciară (auto-tehnică) nr.34/12/1-C-2268/18 din 18.05.2018 s-a stabilit că: *„conform datelor inițiale prezentate (experimentul în procedura de urmărire penală din 02.05.2018), în cazul deplasării cu viteza indicată de conducătorul auto de 10 km/oră conducătorul automobilului de modelul „Peugeot-Expert”, cu numărul de înmatriculare xxxx xxxx, Lupașco Gheorghe, dispunea de posibilitate tehnică de stopare a automobilului până la impactul cu pietonul minor, folosind frânarea. Conform datelor inițiale prezentate (experimentul în procedura de urmărire penală din 02.05.2018), în cazul deplasării cu viteza indicată de conducătorul auto de 15 km/ora, 20-30 km/ora conducătorul automobilului de modelul „Peugeot-Expert”, cu numărul de înmatriculare xxxx xxxx, Lupașco Gheorghe, nu dispunea de posibilitate tehnică de stopare a automobilului până la impactul cu pietonul minor, folosind frânarea”*.

Din conținutul procesului-verbal de cercetare la fața locului din 25.03.2018 a fost stabilit în partea lateral dreaptă a automobilului o urmă de sânge.

Astfel, declarațiile succesului părții vătămate, Apostol Tatiana care a susținut că, în timpul când s-au urcat în automobil s-au atins hainele de automobil, după care s-a format urma de sânge, instanța de apel le-a apreciat critic, deoarece, pe durata procesului penal, succesorii părții vătămate au indicat că nu au careva pretenții față de inculpat, l-au iertat și nu doresc ca ultimul să fie tras la răspundere penală, respectiv, declarațiile acestuia au scop de a favoriza situația inculpatului.

Instanța de apel a indicat că sunt pripite concluziile primei instanțe referitor la faptul că, inculpatul nu l-a văzut pe pieton și nici nu a avut posibilitate să vadă pietonul minor, deoarece pietonul nu s-a aflat în câmpul de vizibilitate a conducătorului auto, dar a alergat brusc din partea lateral dreaptă a automobilului, deoarece acestea nu rezultă din probele administrate la dosar.

Din procesul-verbal de cercetare la fața locului din 25.03.2018, rezultă că accidentul rutier a avut loc pe timp de zi iluminat, starea carosabilului era umedă, careva obstacole în deplasare nefiind semnalizate, deci accidentul rutier din 25 martie 2018 s-a produs ca rezultat a încălcării de către Lupașco Gheorghe a prevederilor pct.45 al Regulamentului Circulației Rutiere, or, inculpatul nu a ținut cont de factorii psihofiziologici, care influențează în mod direct atenția și reacția, nu a fost atent și nu a reacționat la timp în momentul apariției pietonului în trafic, nu a frânat, deși a avut posibilitatea tehnică să frâneze în timpul obstacolului, iar ca urmare a comis accidentul rutier, care s-a soldat cu decesul persoanei.

La fel, din declarațiile martorilor audiați în cadrul cercetării judecătorești și din conținutul procesului-verbal de cercetare la fața locului din 25.03.2018, instanța de apel a apreciat că, condițiile rutiere erau nefavorabile pentru o circulație obișnuită, întrucât carosabilul era umed și în preajmă se afla stație, unde mai mulți martori așteptau rutiera, iar în altă parte se afla ieșirea din market. În aceste circumstanțe, inculpatul urma nu doar să respecte limita maximă de viteză, deoarece aceasta nu este suficientă pentru asigurarea unui trafic normal, or, inculpatul trebuia să adopte acea viteză care i-ar fi asigurat siguranța în trafic și oprirea imediată în fața obstacolului. Viteza de deplasare urma să permită oprirea mijlocului de transport până la limita de vizibilitate, în caz contrar, se consideră că viteza de deplasare nu corespunde reglementărilor Regulamentului Circulației Rutiere, prin prisma pct.45 și se consideră drept cauză de declanșare a accidentului rutier.

Instanța de apel a respins argumentul avocatului V. Pavlov precum că, inculpatul se deplasa cu viteza de 20-30 km/h, deoarece acest fapt nu-l disculpă pe inculpat, dar dimpotrivă ultimul avea obligația să reducă viteza până la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe lângă copii.

În ceea ce privește declarațiile martorului Jechiu Svetlana care a indicat că, șoferul nu a avut posibilitatea reală să-l observe pe copil, instanța de apel le-a apreciat critic, deoarece acestea sunt percepții subiective ale persoanelor și nu pot substitui concluziile unui expert.

Cu referire la mențiunea primei instanțe în partea ce vizează faptul că ambii părinți ai copilului victimă, cât și succesorul părții vătămate, prin cerere au solicitat ca Lupașco Gheorghe să nu fie tras la răspundere penală și au

confirmat faptul că nu au pretenții față de acesta, instanța de apel a notat că, în speță poziția succesorului legal al părții vătămate și a părinților are relevanță doar sub aspectul individualizării pedepsei penale și nu poate fi reținută ca temei de încetare a procesului penal sau de achitare a inculpatului.

Cu referire la solicitarea avocatului inculpatului privind pronunțarea unei hotărâri de achitare, instanța de apel a atestat că aceasta este nefondată și pasibilă respingerii, or, prin probele administrate de acuzatorul de stat s-a constatat că inculpatul Lupașco Gheorghe a comis infracțiunea prevăzută de art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal.

La fel, instanța de apel a apreciat critic argumentele părții apărării referitor la faptul că, partea acuzării neîntemeiat a reținut declarațiile date de inculpatul Lupașco Gheorghe în calitate de învinuit, unde a indicat că locul tamponării l-a traversat cu viteza de 10-15 km/h, deoarece ultimul fiind audiat în calitate de bănuț a indicat că se deplasa cu o viteză de 20-30 km/h, respectiv aceste declarații urmau a fi reținute, deoarece au fost depuse la scurt timp după producerea accidentului rutier, or, inculpatul atât la faza audierii sale în calitate de bănuț, cât și în cadrul audierii sale în instanța de fond a indicat că a redus viteza de deplasare, deoarece era multă lume în centru și se deplasa cu viteza de 10-30 km/h.

Referitor la declarațiile martorului Dodon Tatiana, instanța de apel a indicat că, acestea nu coroborează cu celelalte probe administrate, or, ansamblul de probe administrat de acuzatorul de stat și apreciat de instanța de apel, stabilesc că inculpatul Lupașco Gheorghe conducând automobilul de model de model „Peugeot Expert”, cu n/1 xxxx xxxx, nu s-a isprăvit cu conducerea mijlocului de transport, nu a ținut cont de situația rutieră, nu a manifestat prudență și dexteritate, nu a prevăzut situațiile periculoase care pot apărea și nu a adaptat viteza de deplasare corespunzător tuturor acestor circumstanțe, iar ca rezultat, a tamponat copilul minor Apostol Damian, care traversa strada de la dreapta spre stânga, relativ deplasării mijlocului de transport.

Cu referire la argumentul că acuzatorul de stat a indicat în rechizitoriu „pe automobil în partea exterioară stângă s-a depistat urmă de sânge”, însă potrivit planșei fotografice (f.d.23 vol. I) urmele de sânge depistate pe partea exterioară se află pe partea dreaptă, iar amplasarea acestor urme convinge asupra faptului că impactul minorului a avut loc în partea dreaptă-spate, anume așa cum indică martorii și însăși inculpatul, instanța de apel a indicat că, această probă nu poate fi interpretată în favoarea inculpatului, or, probele au fost apreciate nu doar din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, dar și din punct de vedere al coroborării lor în ansamblu.

Instanța de apel a respins interpretarea despre concluzia expertului „*leziunile corporale puteau fi cauzate cu orișice parte proeminentă a automobilului aflat în mișcare*”, adică și cu partea dreaptă unde au fost depistate urme de sânge, or, concluziile date nu semnifică faptul că leziunile corporale puteau fi cauzate atât cu partea dreaptă sau cu partea stângă a automobilului aflat în mișcare, ci ultimele concluzii derivă tot din ansamblul concluziilor stabilite de expert, și anume că pietonul era orientat cu partea laterală stânga față de unitatea de transport, aflată în mișcare, iar aceste leziuni puteau fi cauzate cu orișice parte proeminentă a autovehiculului aflata în mișcare, adică tot pe partea stângă.

Referitor la argumentele apărării că, încă de la faza dispunerii efectuării

expertizei judiciare (auto-tehnică) nr.34/12/1-C-2268/18 din 18.05.2018, au fost formulate obiecții asupra ordonanței de numire a expertizei din 08.05.2018, instanța de apel nu a constatat că procedura de numire a expertizei a fost viciată, or, faptul că pe partea dreaptă a carosabilului erau parcate mai multe automobile, care reduceau considerabil câmpul de vizibilitate, mai bine zis lipsa totală a câmpului de vizibilitate nu-l disculpă pe inculpat, deoarece dânsul în calitate de conducător al mijlocului de transport urma să acționeze în conformitate cu prevederile pct.45) al Regulamentului Circulației Rutiere. Totodată, în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, prevederi care au fost încălcate de inculpatul Lupașco Gheorghe.

Cu referire la obiecția avocatului precum că, organul de urmărire penală a refuzat categoric să pună la dispoziția expertului întreg materialul dosarului penal, cu planșa fotografică a locului accidentului rutier din 25.06.2018, inclusiv fila dosarului 23 volumul I, schița accidentului rutier și declarațiile martorilor, instanța de apel a atestat că, la dispoziția expertului au fost puse inclusiv și materialele acumulate pe cauza penală nr.2017421640 procesul penal nr.61 pe 57 file, ce rezultă din conținutul raportului de expertiză judiciară. Totodată, solicitări din partea expertului care a efectuat expertiza în cauză, de a i se pună la dispoziție materiale suplimentare necesare pentru prezentarea concluziilor, în conformitate cu art.88 alin.(5) pct.2) Cod procedură penală, nu au fost formulate.

Instanța de apel nu a reținut ca fiind pertinentă interpretarea avocatului Pavlov Victor a prevederilor pct.45 al Regulamentul Circulației Rutiere, deoarece cerințele expuse la pct.45 impun de fiecare dată când conducătorul mijlocului de transport conduce un autovehicul pe drumurile publice trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, să țină permanent cont de starea psihologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii, situația rutieră, iar ca urmare a faptului că inculpatul Lupașco Gheorghe a încălcat prevederile pct.45 al Regulamentul Circulației Rutiere a avut loc tamponarea copilului minor Apostol Damian.

La fel, instanța de apel a apreciat critic argumentul avocatului că, inculpatului Lupașco Gheorghe nu-i poate fi imputată încălcarea pct.46 lit. a) al Regulamentul Circulației Rutiere, deoarece ca urmare a faptului că în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit că inculpatul Lupașco Gheorghe nu a manifestat prudență sporită, nu a redus până la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe lângă copii, or, și inculpatul însuși a declarat că era zăpadă, noroi și era multă aglomerație în centrul satului.

Circumstanța invocată de către partea apărării precum că, inculpatul nu a observat pietonul minor, astfel câmpul de vizibilitate lipsește, instanța de apel a atestat că acest fapt nu-l disculpă pe inculpat, deoarece din procesul-verbal de cercetare la fața locului, rezultă că careva obstacole în deplasare nu erau, iar inculpatul nu a ținut cont de situația rutieră, nu a manifestat prudență și dexteritate, nu a prevăzut situațiile periculoase care pot apărea și nu a adaptat viteza de deplasare corespunzătoare tuturor acestor circumstanțe.

Cu referire la argumentele că acuzarea de stat nu a ținut cont de totalitatea factorilor reali care au dus la producerea accidentului, și anume acele prevederi ale

legislației pe care trebuia să le respecte pietonul minor, instanța de apel a reiterat că nu poate fi temei pentru liberarea conducătorului auto de răspundere penală în cazul în care în acțiunile lui există componenta infracțiunii, chiar și în cazul în care regulile circulației rutiere și/sau de exploatare a mijloacelor de transport au fost încălcate și de către pățimit. Asemenea circumstanțe pot fi luate în considerație de către instanța de judecată doar ca circumstanțe atenuante.

4.2. La capitolul individualizării pedepsei, instanța de apel cu trimitere la prevederile art.art.7, 61, 75 Cod penal, a indicat că, inculpatul Lupașco Gheorghe nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunii, care în conformitate cu art.16 Cod penal se califică ca gravă, careva circumstanțe atenuante sau agravante nu au fost constatate, la evidența medicului psihiatru sau narcolog nu se află, la locul de trai se caracterizează pozitiv, are doi copii minori la întreținere, nu are antecedente penale și a ajuns la concluzia de a-i stabili pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 2 ani, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciar de tip deschis.

La fel, instanța de apel atestând faptul că Lupașco Gheorghe nu prezintă pericol social, are la întreținere doi copii minori, a ajuns la concluzia că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă fără izolarea lui de societate și în temeiul art.90 alin.(6) Cod penal, a dispus suspendarea executării pedepsei închisorii pentru perioada de probațiune de 3 ani.

4.3. Cu referire la solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea din contul inculpatului Lupașco Gheorghe a cheltuielilor de judecată în sumă de 8 078 lei, suportate în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare, instanța de apel a notat că, prin Legea nr.316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018 „Pentru modificarea și completarea unor acte legislative” alin.(2) al art.143 Cod de procedură penală, care prevedea că „*plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat*” a fost abrogat și cu trimitere la prevederile art.art.227, 229 Cod procedură penală, a ajuns la concluzia că cheltuielile de judecată urmează a fi încasate din contul inculpatului Lupașco Gheorghe în beneficiul statului.

5. Procurorul, în temeiul pct.10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia solicitând casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei cu remiterea cauzei la rejudecare, în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, instanța de apel la stabilirea pedepsei lui Lupașco Gheorghe pentru comiterea faptei imputate, nu a ținut cont de legea materială cât și de legislația procesual penală în vigoare și fără a constata situația de fapt și de drept, a aplicat pedeapsa individualizată contrar prevederilor legale.

În cauză nu au fost stabilite circumstanțe atenuante care ar permite condamnarea inculpatului cu suspendarea pedepsei, însă pot fi aplicate prevederile art.90¹ Cod penal, adică condamnarea cu suspendarea parțială a executării pedepsei închisorii, în cumul cu art.90 Cod penal, astfel, urmează a-i fi aplicată inculpatului pedeapsă sub formă de 6 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip deschis, iar în rest să fie menținută executarea potrivit art.90 Cod penal.

5.1. Avocatul Pavlov Victor în numele inculpatului, în temeiul pct.6), 8), 12), 16) alin.(1) art. 427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar

decizia solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecarea în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată sau casarea hotărârilor adoptate cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, decizia instanței de apel este incompletă, deoarece nu oferă răspuns la toate motivele importante invocate în sprijinul apărării, iar nemotivarea hotărârii judecătorești încalcă dreptul părților la un proces echitabil, garantat de art.6 alin.(1) CțEDO.

Astfel, contrar prevederilor art.101 Cod de procedură penală instanța de apel nu a dat apreciere tuturor probelor din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării acestora, la fel, instanța era obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Or, 55% din problemele de drept ridicate de apărător în cererea de apel au fost trecute sub tăcere într-o formă voalată, încălcându-se dreptul la apărare a justițiabilului. Așadar, a rămas fără soluționare problema prezentării unor date eronate expertului, acțiune a organului de urmărire penală care a condiționat un viciu fundamental care afectează echitatea întregii proceduri; problema interpretării extensive defavorabile a legii penale și reinterprețarea concluziilor expertului, schimbând conținutul de esență al acestora.

Analiza textului deciziei contestate, denotă că fapta imputată nu întrunește semnele componentei de infracțiune, însă instanța de apel a considerat că constatarea circumstanțelor accidentului rutier de către procuror echivalează cu demonstrarea vinovăției, fapt inadmisibil într-un stat de drept și care reprezintă o carență serioasă privind legalitatea deciziei adoptate.

Această încălcare este dublată de omisiunea instanței de apel de a se expune asupra posibilității efective a lui Lupașcu Gheorghe de a prevedea eventualele consecințe prejudiciabile, în condițiile în care victima s-a lovit de partea din spate a automobilului, trecând din unchiul mort direct sub roata din spate a automobilului, ceea ce în mod indubitabil excedă câmpul de vedere al conducătorului auto. Or, inculpatul nu efectua manevra de deplasare cu spatele.

La caz, instanța de apel nu a abordat chestiunea privitoare la legătura de cauzalitate dintre acțiunile lui Lupașcu Gheorghe și consecințele prejudiciabile, întrucât lovirea copilului de automobilul aflat în mișcare s-a produs în circumstanțe neimputabile primului.

Așadar, instanța de apel, a acționat în derogarea de la prevederile procesual penale precum și nu s-a condus de recomandările Plenului Curții Supreme de Justiție expuse în pct.14 al Hotărârii nr.22 din 12 decembrie 2015 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”.

În susținerea poziției adoptate, privind vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, instanța de apel s-a limitat la enumerarea probelor într-o manieră structurală analogică celei din rechizitoriu, neglijând inexplicabil argumentele părții apărării, invocate în pledoaria sa, mai mult, a pus la îndoială declarațiile succesului părții vătămate care a dat declarații fiind preîntâmpinat de

răspundere penală, reinterpretându-le defavorabil, prin ce a înrăutățit situația inculpatului.

Menționează recurentul că, referitor la incriminarea lui Lupașco Gheorghe a infracțiunii prevăzute art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal, se constată un abuz de drept, încălcându-se principiul legalității incriminării prevăzut de art.3 Cod penal, proclamat prin art.7 CȚEDO, or, fapta comisă de inculpat nu se încadrează nici în fapt și nici în drept în baza normei care prevede infracțiunea de „*încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport*”, în instanța de apel nefiind probată existența cărorva implicații obiective și subiective a lui Lupașco Gheorghe în comiterea acestei infracțiuni.

Astfel, în opinia avocatului, atât declarațiile cât și probele invocate de acuzatorul de stat și admise de instanță nu confirmă faptul că Lupașco Gheorghe a comis infracțiunea incriminată, învinuirea adusă inculpatului se bazează doar pe presupunerile acuzatorului de stat și ale instanței de judecată.

Totodată, instanța de apel nu a intrat în esența probatoriului, în partea ce ține de semnele constitutive obiective și subiective care califică fiecare faptă în limitele unei componente de infracțiuni distincte și pe această cale - să aplice regulile prevăzute de lege pentru calificarea corectă a acestei fapte.

În continuare, în susținerea poziției sale, recurentul a făcut trimitere la hotărârile Curții Supreme de Justiție în cauzele nr.1ra-323/13 Melinteanu Dorin și nr.1ra-125/2017 Mocan Ianuș și a indicat că, argumentele procurorului preluate de instanța de apel din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.20 din 08 iulie 1999, nu subzistă, or, întemeierea sentinței de condamnare pe o hotărâre a Plenului Curții Supreme de Justiție este vădit ilegală prin efectul Hotărârii Curții Constituționale nr. 21 din 22 iunie 2016, care este inter alia obligatorie pentru toate autoritățile publice și instanțele de judecată, constituind un veritabil izvor de drept.

Mai invocă apărarea că, instanța de apel a adoptat o hotărâre de condamnare bazându-se exclusiv pe materialele din dosar în temeiul cărora exista un verdict exculpativ dat de prima instanță, or, potrivit părții descriptive a hotărârii contestate, instanța și-a motivat soluția de condamnare pe declarațiile martorilor Bostan Mariana, Isac Veronica, Jechiu Igor, Vîrlan Emanuil și Jechiu Svetlana, care însă nu au fost audiați în instanța de apel.

Astfel, instanța de apel nu a asigurat accesul părților în egală măsură la verificarea probelor, nu a respectat principiul nemijlocirii, oralității și contradictorialității judecării cauzei, adică nu a soluționat în mod legal fondul cauzei.

La fel, instanța de apel în partea descriptivă recunoaște vinovăția părții vătămate în producerea accidentului, însă în partea depozantă îl recunoaște pe Lupașco Gheorghe vinovat. Prin această neclaritate se constată că partea descriptivă a deciziei instanței de apel este în contradicție cu partea dispozitivă, ceea ce constituie temei juridic de a considera că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii și această soluție este expusă neclar.

O altă contradicție rezidă în faptul că instanța emite în conținutul aceluiași act judecătoresc două ipoteze diametral opuse care se exclude reciproc, și anume abordând chestiunea vinovăției victimei, instanța conchide că conduita acestuia

urmează a fi privită ca o circumstanță atenuantă pentru Lupașco Gheorghe, iar la pct.9.2 din decizie constată lipsa circumstanțelor atenuante.

Argumentarea instanței de apel privitor la întrunirea semnelor componenței de infracțiune și la legalitatea dispunerii expertizei cu prezentarea incompletă a materialelor pentru expert este aberantă, deoarece contravine prevederilor art.art.94, 268, 270 Cod de procedură penală, iar conform art.251 Cod de procedură penală, actele procesuale întocmite duc la nulitatea lor.

Totodată, în speță, expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală la solicitarea acuzatorului de stat, motiv din care plățile necesare pentru efectuarea expertizei urmează a fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Totodată, a învederat că prin efectuarea expertizelor judiciare din contul inculpatului „se încalcă inclusiv și principiul egalității în fața legii, consfințit în dispoziția art.9 alin.(1) Cod de procedură penală, prin faptul că ceilalți membri ai societății (alții decât inculpatul sau persoana care a comis fapta ilegală) urmează să suporte acele cheltuieli financiare și materiale generate de faptele ilegale ale altor membri ai societății care în mod intenționat și flagrant încalcă normele legale instituite”, or, sarcina demonstrării vinovăției unei persoane bănuite de comiterea unei infracțiuni prevăzute de legea penală al unui stat, conform normelor procesual penale naționale cât și internaționale este a statului și nu poate fi pusă arbitrar în lipsa unor prevederi legale exprese, în sarcina persoanei condamnate achitarea acestor cheltuieli judiciare.

6. Judecând recursurile ordinare declarate, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acestea urmează a fi respinse, ca inadmisibile, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l respingă, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Conform art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în baza temeiurilor stipulate expres în acest articol.

6.1. *Cu referire la recursul ordinar declarat de avocatul Pavlov Victor în numele inculpatului.*

Reieșind din conținutul recursului declarat, Colegiul penal constată că titularul acestuia invocă temeiurile pentru recurs stipulate la pct.6), 8), 12), 16) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, nu au fost întrunite elementele infracțiunii, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită și când norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

În esență, criticele recurentului se axează pe ideea că, instanța de apel nu a intrat pe deplin în esența acțiunilor inculpatului, acestea fiind apreciate greșit, eronat dispunând condamnarea acestuia în baza art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal.

Însă, verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit conchide că acestea sunt neîntemeiate, iar instanța de apel la adoptarea soluției de casare a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care a dispus condamnarea lui Lupașco Gheorghe în baza art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal, a respectat prevederile legale, adoptând o soluție corectă și întemeiată.

Astfel, instanța de recurs ține să menționeze că, împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct.4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind vinovăția inculpatului, în conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar care au fost apreciate în conformitate cu prevederile art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanța de apel pronunțându-se argumentat și detaliat asupra motivelor pentru care a respins versiunile apărării, probele administrate pe caz demonstrând concludent prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii prevăzute la art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpat și semnele componente de infracțiune prevăzută de art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanțele de fond.

Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță.

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate de avocat și reproduse în pct.5.1. din prezenta decizie, este întemeiat și pe critica modului în care instanța de apel a apreciat probele și circumstanțele cauzei.

Însă, pornind de la relevanțele art.art.6 pct.11¹), 27, 414 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.

Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune partea apărării este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art.427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

În continuare, Colegiul penal lărgit respinge ca neîntemeiate argumentele recurentului că, 55% din problemele de drept ridicate de apărător în cererea de apel au fost trecute sub tăcere într-o formă voalată, rămânând fără soluționare problema prezentării unor date eronate expertului, acțiune a organului de urmărire penală care a condiționat un viciu fundamental care afectează echitatea întregii proceduri; problema interpretării extensive defavorabile a legii penale și reinterpretarea concluziilor expertului, schimbând conținutul de esență al acestora, deoarece lecturând textul deciziei instanței de apel, se atestă că acesta s-a expus asupra tuturor motivelor invocate de către apărare în apelul său. La fel, nu se reține reinterpretarea concluziilor expertului cu schimbare conținutul de esență al acestora.

Instanța de recurs respinge și argumentul avocatului că, analiza textului deciziei contestate, denotă că fapta imputată nu întrunește semnele componenței de infracțiune, însă instanța de apel a considerat că constatarea circumstanțelor accidentului rutier de către procuror echivalează cu demonstrarea vinovăției, fapt inadmisibil într-un stat de drept și care reprezintă o carență serioasă privind legalitatea deciziei adoptate, or, instanța de apel în motivarea soluției de condamnare a lui Lupașco Gheorghe, în urma analizei cumulului de probe anexate la dosar, a indicat argumentat și detaliat din care motive unele probe au fost reținute în confirmarea vinovăției inculpatului, iar altele au fost apreciate critic.

Totodată, faptul că instanța de apel a apreciat critic declarațiile succesoriului părții vătămate, nu poate fi reținut ca reinterpretare defavorabil prin care a fost înrăutățită situația inculpatului. Or, după cum a fost menționat supra, instanța apreciază probele în conformitate cu prevederile art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor.

Tot din aceste considerente se respinge și alegațiile avocatului că, instanța de apel la baza soluției de condamnare a pus argumentele procurorului preluate de din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție, nr.20 din 08 iulie 1999.

În continuare, Colegiul penal lărgit reține că, instanța de apel s-a expus și asupra tuturor circumstanțelor producerii accidentului rutier, fiind stabilită legătura de cauzalitate dintre acțiunile lui Lupașco Gheorghe și consecințele prejudiciabile, iar argumentele recurentului în acest sens se respinge ca nefondate.

La fel, instanța de recurs respinge argumentul apărării că, prin incriminarea lui Lupașco Gheorghe a infracțiunii prevăzute art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal, se constată un abuz de drept, încălcându-se principiul legalității incriminării prevăzut de art.3 Cod penal, proclamat prin art.7 CțEDO, deoarece reprezintă opinia subiectivă a avocatului, or, în speță a fost stabilită încadrarea juridică corectă a faptei în baza art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal, *încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere de către persoana care conducea mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul persoanei*, fapta întrunind toate elementele componente ale infracțiunii.

Referitor la argumentul recurentului că, instanța de apel a adoptat o hotărâre de condamnare bazându-se exclusiv pe materialele din dosar în temeiul cărora exista un verdict exculpativ dat de prima instanță, or, potrivit părții descriptive a hotărârii contestate, instanța și-a motivat soluția de condamnare pe declarațiile martorilor Bostan Mariana, Isac Veronica, Jechiu Igor, Vîrlan Emanuil și Jechiu

Svetlana, care însă nu au fost audiați în instanța de apel, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că, potrivit art.415 alin.(2¹) Cod de procedură penală, judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

Conform art.414 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

Astfel, de către instanța de recurs ordinar nu a fost stabilită încălcarea de către instanța de apel a accesului părților în egală măsură la verificarea probelor, principiului nemijlocirii, oralității și contradictorialității judecării cauzei, or, audierea succesorului părții vătămate și martorilor, în prima instanță s-a petrecut în prezența inculpatului și avocatului acestuia, totodată, acestora fiindu-le asigurată posibilitatea de a adresa întrebări.

La fel, Colegiul penal lărgit nu a stabilit că, partea descriptivă a deciziei instanței de apel este în contradicție cu partea dispozitivă, fiindcă instanța în partea descriptivă recunoaște vinovăția părții vătămate în producerea accidentului, însă în partea dispozitivă îl recunoaște pe Lupașco Gheorghe vinovat, or, în textul deciziei instanței de apel nu se regăsește o formulare care să indice că victima se face vinovată de comiterea accidentului rutier. Astfel, instanța de apel a notat că, implicarea victimei în accidentul rutier, nu în toate cazurile, îl absolvă pe conducătorul mijlocului de transport de răspunderea penală. Este posibil ca urmările prejudiciabile produse să se afle în legătură cauzală atât cu fapta victimei, cât și cu fapta conducătorului mijlocului de transport. Or, nu poate fi temei pentru eliberarea conducătorului auto de răspundere penală în cazul în care în acțiunile lui există componenta infracțiunii, chiar și în cazul în care regulile circulației rutiere și/sau de exploatare a mijloacelor de transport au fost încălcate și de către pățimit.

Cu referire la argumentul apărării că, abordând chestiunea vinovăției victimei, instanța a conchis că conduita acestuia urmează a fi privită ca o circumstanță atenuantă pentru Lupașco Gheorghe, iar la pct.9.2 din decizie constată lipsa circumstanțelor atenuante, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că, acest argument nu este de natură să răstoarne hotărârea adoptată, or, pedeapsa stabilită inculpatului, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii, este echitabilă în raport cu fapta săvârșită și corespunde criteriilor de individualizare a pedepsei penale.

Colegiul penal lărgit respinge ca declarative alegațiile avocatului Pavlov Victor că, argumentarea instanței de apel privitor la întrunirea semnelor componente de infracțiune și la legalitatea dispunerii expertizei cu prezentarea incompletă a materialelor pentru expert este aberantă, deoarece contravine prevederilor art.art.94, 268, 270 Cod de procedură penală, iar conform art.251 Cod de procedură penală, actele procesuale întocmite duc la nulitatea lor. Or, argumentele instanței de apel privitor la întrunirea semnelor componente de

infracțiune și legalitatea dispunerii expertizei, în opinia instanței de recurs sunt corecte, motivate sub aspectul prevederilor legale, nefiind stabilită depășirea limitelor învinuirii sau interpretarea incorectă a legii.

Mai mult, invocarea prevederilor art.art.94, 268, 270 Cod de procedură penală, la fel se reține ca declarativă, deoarece avocatul nu a indicat din care motiv anume expertiza nu poate fi admisă ca probă, iar art.art.268, 270 Cod de procedură penală, se referă la competența organului de urmărire penală al Serviciului Vamal și competența procurorului la exercitarea urmăririi penale.

În continuare, referitor la argumentele recurentului privind cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizelor judiciare, Colegiul penal lărgit reține că, instanța de apel, judecând cauza, a ajuns corect la concluzia de a admite solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în sumă de 8 078 lei, suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare.

Astfel, art.227 alin.(2) Cod de procedură penală stipulează, că cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Totodată, instanța de recurs relevă dispoziția alin.(2) art.229 Cod de procedură penală potrivit căreia, *instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare...* Prin urmare, se atestă că norma dată poartă un caracter facultativ, lăsând la discreția instanței de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare, ținând cont de împrejurările cauzei și suportării acestor cheltuieli.

Prin Legea nr.316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018 „Pentru modificarea și completarea unor acte legislative” alin.(2) al art.143 Cod de procedură penală, care prevedea că „*plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat*” a fost abrogat

Având în vedere prevederile legale citate, Colegiul penal lărgit constată, că suma de 8 078 lei a fost necesară pentru efectuarea rapoartelor de expertiză, iar poziția instanței de apel care a admis solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în suma de 8 078 lei, în opinia instanței de recurs este corectă.

În contextul celor expuse, instanța de recurs reține că prin dispunerea încasării cheltuielilor judiciare din contul inculpatului nu are loc încălcarea principiul egalității în fața legii, consfințit în dispoziția art.9 alin.(1) Cod de procedură penală, prin faptul că ceilalți membri ai societății (alții decât inculpatul sau persoana care a comis fapta ilegală) urmează să suporte acele cheltuieli financiare și materiale generate de faptele ilegale ale altor membri ai societății care în mod intenționat și flagrant încalcă normele legale instituite, or, vinovat de săvârșirea infracțiunii a fost recunoscut inculpatul Lupașco Gheorghe.

Generalizând cele expuse, instanța de recurs ordinar constată că, decizia

instanței de apel oferă răspuns la toate motivele invocate de apărare, este clar motivată, nefiind stabilită derogarea de la prevederile procesual penale și recomandările Plenului Curții Supreme de Justiție expuse în pct.14 al Hotărârii nr.22 din 12 decembrie 2015 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, precum și încălcarea dreptului părților la un proces echitabil, garantat de art.6 alin.(1) CțEDO.

6.2. Cu referire la recursul ordinar declarat de procuror.

Reieșind din conținutul recursului declarat, Colegiul penal constată că titularul acestuia invocă temeiul pentru recurs stipulat la pct.10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu norma de drept citată, Colegiul constată că aceste temei nu-și găsesc confirmare în speța dedusă judecării.

La acest capitol Colegiul relevă că, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Potrivit art.75 alin.(1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa are drept scop și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane. Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului. Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Complementar, potrivit principiului umanismului, legea penală nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului.

În această ordine de idei, la stabilirea pedepsei lui Lupașco Gheorghe, instanța de apel a ținut seama pe deplin de principiile de aplicare, prevăzute de art.art.7, 61 Cod penal și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite, stipulate în art.75 Cod penal, de toate circumstanțele cauzei, și anume că inculpatul Lupașco Gheorghe nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunii, care în conformitate cu art.16 Cod penal se califică ca gravă, careva circumstanțe atenuante sau agravante nu au fost constatate, la evidența medicului psihiatru sau narcolog nu se află, la locul de trai se caracterizează pozitiv, are doi copii minori la întreținere, nu are antecedente penale și corect a ajuns la concluzia de a-i stabili pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 2 ani, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciar de tip deschis.

La fel, instanța de apel întemeiat au ajuns la concluzia nu este rațional ca

inculpatul Lupașco Gheorghe să execute real pedeapsa stabilită, luând în considerație că acesta nu prezintă pericol social și are la întreținere doi copii minori, din care motiv a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei, care este echitabilă și care va duce la atingerea scopului de restabilire a echității sociale, corijare și reeducare a inculpatului.

În consecință, Colegiul penal lărgit conchide că pedeapsa stabilită inculpatului Lupașco Gheorghe de instanța de apel este în corespundere cu prevederile art.7, 61, 75, 90 Cod penal, și în acest context, se resping argumentele procurorului invocate în recurs.

În concluzie, Colegiul penal lărgit opinează că argumentele punctate în cererile de recurs nu sunt incidente cauzei deferite judecării, instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, fapta întrunește elementele infracțiunii incriminate și i s-a dat o încadrare juridică corectă, pedeapsa aplicată inculpatului este individualizată corect, echitabilă și în concordanță cu scopul pedepsei penale, fapt ce determină incontestabil concluzia că recursurile ordinare sunt neîntemeiate.

Prin urmare, recursurile de pe rol fiind neîntemeiate, urmează a fi respinse ca inadmisibile, cu menținerea hotărârii atacate.

7. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina și de către avocatul Pavlov Victor în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2018, în cauza penală în privința lui *Lupașco Gheorghe xxxx*, cu menținerea hotărârii contestate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată motivat la 27 decembrie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico